

osv., saa er jeg vis paa, at uhyre Mange ville blive bange for at begynde paa en Sag, som efter min Mening virkelig er en god Sag, der vil kunne bidrage til at lette Arbeidsklassen de trange Aaar, hvorunder den for Tiden sukker. Jeg skal derfor tillade mig at opfordre Thingets Medlemmer til at tænke nøie over de Resultater, der ville fremkomme af en saadan Bestemmelse, som ganske vist er imod, hvad der fra et juridisk Standpunkt tidligere er betragtet som reiserdigt, og hvad en saadan Bestemmelse egentlig kan have til Følge i den nærmeste Fremtid, og jeg vil derfor opfordre dem, der kunne gaae ind paa den Betragtning, jeg her har udtalt, til at stemme imod det Endringsforslag, der er stillet under Nr. 16.

Th. Nielsen: Det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Hindenburg), som har været med til at stille Forslaget under Nr. 16, udtalte Noget, der forekommer mig i den Grad at være Misfyn paa Forbrugsforeninger og Arbejderforeninger, kan jeg næsten sige, i det Hele, at man maaskee ikke vil finde det underligt, at jeg med saa Dyd forklarer disse Foreningers Formaal for bagester at vise, at dette vanffeligst kan naaes, dersom Forslaget under Nr. 16 vedtages. Det ærede Medlem sagde nemlig, at Forbrugsforeninger kunde etablere sig som Kroer; men de, der have lagt Mærke til den Bevægelse, der i de sidste Aar er foregaaet her i Landet i Retning af Foreninger, ville være opmærksomme paa, at det, som nærmest har fremkaldt disse Foreninger, er den overhaandtagende Fattighynde; det er det, man kalder, kan jeg gjerne sige, Pauperismen, som har foraarsaget, at man er bleven opmærksom paa, at Noget maatte der gøres. Der er stiftet utallige Understøttelsesforeninger for at hjælpe Folk og for øieblikkeligt at hjælpe dem, der ere ved at komme paa Knæerne. Saa godt og velvilligt det Demmed end er, hvorfra disse Understøttelsesforeninger ere udgaaede, saa har man dog trindt om meent, at der var Noget, der var endnu bedre end at hjælpe Folk, og det var at faae dem til at indsee, at de skulle hjælpe sig selv, og paa den Grundsaetning hvile egentlig baade Arbeider- og For-

brugsforeninger; de staae paa den Grundsaetning: Hjælp Dig selv; og hvad er det saa, Forbrugsforeningerne ville bringe deres enkelte Medlemmer til at indsee, og hvilken Hjælp er det, de ville bringe dem? Det er baade en Hjælp af timelig og sædelig Art. Forbrugsforeningernes Hjemstavn er England, og man har der været Vidne til forbausende Virkninger af dem med Hensyn til at forbedre den arbejdende Classes Aaar. Saavidt jeg kender Forbrugsforeningernes egentlige Formaal, er det det, at hjælpe sædeligt og aandeligt, men at bringe denne sædelige og aandelige Hjælp ved en timelig Haandsrækning. Vi ere ikke blinde for, at Fattigdommen let kan føre til en sædelig Svækkelse. Man seer saa ofte, at de Arbejderfolk, der begynde med en ærlig Villie, naar de først naae saavidt, at de skulle tage paa Credit, kunne ikke holde deres Ord; deraf følger en mindre Sandhedskjærlighed, og strax ere de paa Glattis og strax begynder det sædelige Liv at svækkes. Altsaa, for at undgaae at de skulle blive uordholdende, for at standse Dundet i sin Rod, maa man stræbe hen til at faae Crediten afflasket; det er navnlig Crediten, der er Arbeidsklassens, kan jeg gjerne sige, værste Fjende; den fører til Usandhed og Uordholdenhed, og dermed er det sædelige Liv svækket. Altsaa, det er navnlig det, Forbrugsforeningerne og Arbejderforeningerne arbejde imod, at Crediten skal tage Overhaand i Arbeidsklassen, og at denne derved skal gaae sin timelige og aandelige Ruin imøde, og det er jo dog indlysende, at Forslaget under Nr. 16 i høj Grad vil vanffeliggjøre Huusholdningsforeningernes Dyrkelse. Det er vitterligt, at man næsten skal tigge Arbeidsklassen til at gaae ind i saadanne Foreninger, og at man maa see til paa alle mulige Maader at lække den dertil, men sige vi saa til den: Vi skulle af med halvandethundrede Daler, det er den første Udgift, der paahviler os, troer man da, at der er rimelig Udfigt til at faae den med, naar man næsten alligevel maa tigge den dertil? — Men, kan man nu sige, hvad skulle de med Brændevin? Forbrugsforeningerne kunne godt bestaae uden Brændeviinshandel, Brændevinen ødelægger Arbeiderne næsten (Notwitt: Sal) Det ærede Medlem lige-